

Motion om att ta fram en strategi för att hyror för samlingslokaler, föreningslokaler, medborgarhus m.m. ska hållas på en låg nivå

Motion av Jan Jönsson, Isabel Palmqvist-Smedberg och Hanna Wistrand (alla L)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.
Motionen besvaras med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Föredragande borgarrådet Alexandra Mattsson

Sammanfattning av ärendet

Jan Jönsson, Isabel Palmqvist-Smedberg och Hanna Wistrand (alla L) har väckt en motion i kommunfullmäktige. Motionärerna anser att Stockholms stad ska ta fram en strategi för att hålla hyrorna för samlingslokaler, föreningslokaler, medborgarhus med mera på en låg och hållbar nivå.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, fastighetsnämnden, kulturnämnden, Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd, Kungsholmens stadsdelsnämnd, Södermalms stadsdelsnämnd och Stockholms Stadshus AB.

Stadsledningskontoret föreslår inga nya uppdrag med anledning av motionen, eftersom stadens makt över externa fastighetsägares hyror är begränsad och att frågan delvis redan hanteras genom föreningsbidrag samt en pågående utredning i 2026 års budget.

Fastighetsnämnden betonar att höga förvaltningskostnader i stadens kulturhistoriska byggnader ofrånkomligen påverkar hyresnivåerna, och eftersom nämnden inte kan subventionera enskilda hyresgäster hänvisar man i stället till den nya transparenta hyresmodellen för 2026, riktade föreningsbidrag från andra nämnder samt den pågående utredningen om kulturnämnden som förstahandshyresgäst.

Kulturnämnden ser positivt på hyresmodeller som ger aktörer inom civilsamhället och det fria kulturlivet goda villkor att verka för att möta stockholmarnas behov. Nya

hyresmodeller bör dock utredas ordentligt för att klargöra juridiska och ekonomiska konsekvenser.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd håller med motionärerna att kostnader för att hyra lokaler har ökat och att ideella föreningar har svårt att hitta attraktiva lokaler med låga hyror. Stadsdelsnämnden ställer sig därför positiv till motionens förslag.

Kungsholmens stadsdelsnämnd noterar att en strategi bör innefatta en tydlighet avseende finansiering och förhållande till privata aktörer. Dessutom är det centralt att en strategi kan säkerställa likställighet eftersom det finns olika förutsättningar mellan stadens bolag och förvaltningar.

Södermalms stadsdelsnämnd ser inga hinder för att en strategi tas fram för att hålla hyror till samlingslokaler så låga som möjligt under de kommande åren.

Stockholms Stadshus AB noterar att ett nytt hyressystem riktat till enskilda aktörer begränsas av de juridiska och lagmässiga ramar som stadens lokaluthyrande bolag har att förhålla sig till.

Föredragande borgarrådets synpunkter

Att värna och stödja ett starkt civilsamhälle är en av stadens viktigaste demokratiska uppgifter. Tillgången till samlings- och föreningslokaler är en central del av detta.

Motionärerna yrkar på en strategi för att pressa ner hyrorna, men det arbetet pågår redan i praktiken. I budget 2026 har kommunstyrelsen, i samarbete med fastighetsnämnden och kulturnämnden, fått i uppdrag att utreda om kulturnämnden ska agera förstahandshyresgäst i de fall externa hyresgäster verkar inom kulturnämndens intressesfär. Det är ett konkret och riktat arbete för att skapa långsiktigt hållbara villkor för förenings- och kulturlivet i stadens egna fastigheter. Det finns därför inget behov av ytterligare strategier eller överlappande uppdrag innan denna utredning är slutförd.

Motionärerna föreslår också att strategin ska inkludera hanteringen av hyresavtal med externa aktörer i syfte att hålla hyrorna på en låg nivå. Det är en kravställning som saknar förankring i kommunens lagliga rådighet. Stockholms stads nämnder kan inte genom en kommunal strategi åsidosätta svensk hyreslagstiftning eller styra hyresnivåer för privata fastighetsägare och deras hyresgäster.

I stället för att försöka ingripa i den privata hyresmarknaden använder staden riktade, transparenta föreningsbidrag för att stötta civilsamhällets verksamheter generellt. Det är det ändamålsenliga och juridiskt hållbara sättet att säkerställa att föreningar ges goda förutsättningar att bedriva sin verksamhet, oavsett vem de hyr sina lokaler av.

Sammantaget hanteras frågan redan genom pågående arbete i staden.

Bilaga

Motion om att ta fram en strategi för hyror för samlingslokaler, föreningslokaler, medborgarhus m.m. ska hållas på en låg nivå, dnr KS 2025/912-1

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation av borgarrådet Jan Jönsson (L) enligt följande.

Jag föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Att bifalla motionen
2. Att därutöver anföra

I stadens remissvar tydliggör de problem som Liberalerna redan i motionen pekat på. Den nya hyresmodellen som införs 2026 må skapa transparens och förutsägbarhet, men den adresserar inte den grundläggande utmaningen för föreningslivet nämligen att de faktiska drift- och underhållskostnaderna i många av stadens lokaler är så höga att hyrorna riskerar att bli oöverkomliga. Det konstateras dessutom att en stor del av byggnadsbeståndet består av fastigheter med höga kulturhistoriska värden och betydande underhållsbehov. Detta innebär i praktiken att lokaler som i dag är avgörande för civilsamhället i allt högre grad belastas av kostnadsökningar som föreningar inte har möjlighet att möta. När staden samtidigt framhåller att de inte kan subventionera hyror för enskilda verksamheter blir det tydligt att nuvarande system inte förmår värna ett livskraftigt föreningsliv. För Liberalerna är detta en oacceptabel utveckling och just därför behövs en samlad och politiskt förankrad strategi. Utan en sådan riskerar vi en fortsatt utveckling där lokaler för föreningsliv och medborgarverksamhet steg för steg försvinner eller stängs ute från ekonomiskt svagare grupper, något som står i direkt motsats till vår ambition om ett starkt, demokratiskt och inkluderande civilsamhälle.

Liberalerna vill se att en strategi rymmer flera verktyg som i dag saknas eller används osystematiskt, till exempel att peka ut vissa lokaler som samhällsviktiga och därmed tillåta en enklare standard där så är möjligt. Detta skulle minska kostnadstrycket utan att påverka verksamheternas ändamålsenlighet. Strategin bör också ta höjd för att staden centralt, och inte fastighetskontoret enskilt, behöver bära kostnader för riktade satsningar eller kompensationer. Det är enligt Liberalerna orimligt att fastighetskontoret som förvaltar många kulturhistoriska byggnader och stora underhållsbehov ensamt ska hantera konsekvenserna av sociala och demokratiska mål som kräver politiska prioriteringar. En central finansieringsmodell eller en riktad budgettram för att hålla nere hyror för förenings- och samlingslokaler är därför en rimlig och nödvändig åtgärd.

Liberalerna vill att en strategisk styrning skapar ordning, tydlighet och långsiktighet och samtidigt förtydligar ansvarsfördelningen mellan nämnderna så att staden samlat kan värna civilsamhället som en demokratisk infrastruktur.

För Liberalerna är detta en nödvändig investering i demokratin, i gemenskapen och i det förebyggande arbetet mot utanförskap och segregation.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt föredragande borgarråds förslag.

Stockholm den 13 maj 2026

Karin Wanngård
Kommunstyrelsens ordförande

Reservation av Jan Jönsson (L) som är likalydande med Liberalernas reservation i borgarrådsberedningen.

Ärendet

Jan Jönsson, Isabel Palmqvist-Smedberg och Hanna Wistrand (alla L) har väckt en motion i kommunfullmäktige. I motionen framförs att civilsamhället och föreningslivet har svårigheter att fortsätta verka på grund av bland annat högre hyror. Motionärerna vill därför att staden tar fram en strategi för att hålla förenings- och samlingslokalshyrorna på en låg och hållbar nivå. Strategin ska även inkludera avtal med externa aktörer.

Remissammanställning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, fastighetsnämnden, kulturnämnden, Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd, Kungsholmens stadsdelsnämnd, Södermalms stadsdelsnämnd och Stockholms Stadshus AB.

Innehållsförteckning

| | |
|---|----|
| Stadsledningskontoret..... | 5 |
| Fastighetsnämnden..... | 6 |
| Kulturnämnden | 7 |
| Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd..... | 7 |
| Kungsholmens stadsdelsnämnd | 8 |
| Södermalms stadsdelsnämnd | 8 |
| Stockholm Stadshus AB..... | 9 |
| Reservationer m.m. | 11 |

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 11 december 2025 har i huvudsak följande lydelse.

I kommunfullmäktiges budget 2025 slås det fast att tillgängliga och ändamålsenliga mötes- och samlingslokaler är en förutsättning för ett levande föreningsliv.

Stadsledningskontoret delar i grunden motionens andemening. Ett levande kultur- och civilsamhälle behöver lokaler och de senaste årens konstnadsutveckling har inte varit gynnsam i det här avseendet. Det finns dock tydliga begränsningar för vad staden kan göra inom sin egen rådighet. Hyresavtal mellan en extern fastighetsägare och till exempel en kulturutövare är inget staden kan styra över. Staden kan på olika sätt erbjuda föreningsbidrag för att uppnå en liknande effekt som motionärerna efterfrågar.

I kommunfullmäktiges budget 2026 finns en budgetaktivitet som lyder:
”Kommunstyrelsen ska i samarbete med fastighetsnämnden och kulturnämnden utreda om kulturnämnden ska agera förstahandshyresgäst hos fastighetsnämnden där de externa hyresgästerna är inom kulturnämndens intressesfär.”

Inom ramen för det här arbetet kommer vissa av de frågor som lyfts i motionen att adresseras. Mot den bakgrunden ser inte stadsledningskontoret någon anledning att ge någon nämnd fler uppdrag.

Fastighetsnämnden

Fastighetsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 25 november 2025 följande.

1. Fastighetsnämnden godkänner och överlämnar fastighetskontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen.
2. Fastighetsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Reservation av Hansi Karppinen (L), se Reservationer m.m.

Fastighetskontorets tjänsteutlåtande daterat den 27 oktober 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Ett fungerande föreningsliv bidrar till gemenskap, delaktighet och ett rikt utbud av aktiviteter som stärker både social sammanhållning och lokal utveckling.

Från och med 1 januari 2026 tillämpar kontoret en ny hyresmodell för stadsinterna hyresgäster. Hyresmodellen har tagits fram utifrån budgetuppdrag från stadsledningskontoret och är ett nytt, tydligare och mer transparent sätt att redovisa vilka kostnader som ingår i hyressättningen.

Modellen syftar till att skapa en förutsägbarhet över tid, så förvaltningarna och verksamheterna kan göra bättre prognoser. Hyresmodellen ska i så stor utsträckning som möjligt vara enhetlig för samtliga stadsinterna hyresgäster. Genom att tydliggöra vad som ingår i hyressättningen går det även att på ett mer systematiskt och strukturerat sätt följa upp hur mycket kostnader som är relaterade till driften av en specifik nämnds hyresobjekt.

I modellen har beståndet delats upp i följande kategorier:

- Idrottsanläggningar
- Interna kontor
- Bostadsrätter (LSS-boenden, förskolor)
- Monumentalbyggnader
- Kulturbyggnader/publika byggnader
- Parkleksbyggnader och byggnader vid strandbad

Kontoret har också hyresgäster som inte är stadsinterna. I budget för 2026 ges kommunstyrelsen, i samarbete med fastighetsnämnden och kulturnämnden, i uppdrag att utreda om kulturnämnden ska agera förstahandshyresgäst hos fastighetsnämnden i de fall där de externa hyresgästerna verkar inom kulturnämndens intressesfär.

Ett stort antal av kontorets byggnader har höga eller synnerligen höga kulturhistoriska värden, vilket påverkar kontorets förvaltningskostnader. Dessa byggnader fungerar ofta som lokaler åt verksamheter inom föreningslivet, viktiga för ett starkt civil samhälle. I flera fall är underhållsskulden stor och det gör att kontoret fortsatt står inför stora utmaningar. Drift- och underhållskostnaderna för dessa byggnader är höga, och lokalernas standard och skick ligger också till grund för hyresnivåerna.

Kontoret kan inte subventionera enskilda hyresgästers hyra. Dessa bidrag behöver istället hanteras av andra delar av staden.

Kulturnämnden

Kulturnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 11 november 2025 följande.

Kulturnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Reservation av Niclas Peyron (L), se Reservationer m.m.

Kulturförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 31 oktober 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Kulturförvaltningen håller med motionärerna om att ett starkt civilsamhälle, samlingslokaler och föreningslokaler är avgörande för demokrati och social sammanhållning i staden. Höga hyror är en utmaning för många föreningar och andra aktörer inom stadens fria kulturliv, inte minst i tider av inflation som riskerar att urholka ekonomiska bidrag till förenings- och kulturliv.

Kulturförvaltningen ser positivt på hyresmodeller som ger aktörer inom civilsamhället och det fria kulturlivet goda villkor att verka för att möta stockholmarnas behov. Att erbjuda rimliga hyror i stadens egna lokaler är dock främst en fråga för stadens fastighetsägande förvaltningar och bolag. Nya hyresmodeller bör utredas ordentligt för att klargöra juridiska och ekonomiska konsekvenser. Regler i kommunallagen, konkurrenslagen samt statsstödsreglerna behöver beaktas när staden vill ge ett stöd i form av hyresreducering till en viss förening, organisation eller en viss samhällssektor.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 20 november 2025 följande.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Reservation av Peter Backlund (L), se Reservationer m.m.

Särskilt uttalande av Simon Wiklund Lyons (SD), se Reservationer m.m.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 7 oktober 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsdelsförvaltningen håller med motionärerna att kostnader för att hyra lokaler har ökat och att ideella föreningar har svårt att hitta attraktiva lokaler med låga hyror. Med anledning av att stadsdelsnämnderna, som framgår senast i Finansborgarrådets förslag till budget 2026, ska arbeta för fler och mer tillgängliga föreningslokaler inom sina områden anser stadsdelsförvaltningen att en strategi för att hålla hyrorna nere är en bra idé. Stadsdelsförvaltningen ställer sig därför positiv till motionens förslag.

Kungsholmens stadsdelsnämnd

Kungsholmens stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 20 november 2025 följande.

Kungsholmens stadsdelsnämnd överlämnar stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Kungsholmens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 30 oktober 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Ideella föreningar och organisationer är viktiga samlingspunkter i det lokala civilsamhället och för stadsdelsförvaltningen är det angeläget att skapa goda förutsättningar för föreningslivet.

Förvaltningen anser att det är bra med en enhetlig strategi. I betraktandet av en strategi måste det finnas en tydlighet hur detta ska finansieras och hur strategin ska förhålla sig till privata aktörer. Eftersom det finns olika förutsättningar för stadens bolag och förvaltningar, är det viktigt att strategin kan säkerställa likställighet.

Södermalms stadsdelsnämnd

Södermalms stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 20 november 2025 följande.

Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Reservation av Anne-Lie Elfven (L), se Reservationer m.m.

Södermalms stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 30 september 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Södermalms stadsdelsförvaltning äger inte några lokaler utan hyr lokaler för förvaltningens verksamheter. Därför är möjlighet till uthyrning i andra hand begränsad till de hyresavtal som upprättas med fastighetsägarna. Annan slags möjlighet till uthyrning har däremot Stockholms stads olika fastighetsbolag.

Föreningar kan gå tillväga på olika sätt för att ta del av utbudet av stadens lokaler, och dessa samlas på webbplatsen foreningsservice.stockholm. Där nås Idrottsprotalen

som idrottsförvaltningen administrerar där föreningar kan hyra in sig i gymnastiksal, klassrum och andra skollokaler. Via stadens webb kan föreningar även hitta allmänna samlingslokaler och andra typer av mötesplatser som finns för uthyrning i stadsdelsområdet och i resten av staden.

Kulturförvaltningen är den förvaltning i staden beviljar bidrag till lokalförvaltande organisationer som i sin tur hyr ut lokaler till föreningar. Idag finns fyra sådana lokalförvaltande organisationer i Södermalms stadsdelsområde där föreningar kan hyra in sig:

- Kristinehovs Malmgård, Kristinehovsgatan
- Mäster Olofsgården, Svartmangatan
- Södergården, Götgatan
- Timmermansgården, Timmermansgatan

Genom att bevilja föreningsbidrag berörs stadsdelsnämnden indirekt av ärendet då föreningar ansöker om bidrag från nämnden för bland annat hyreskostnader. Förvaltningen ser inga hinder för att en strategi tas fram för att hålla hyror till samlingslokaler så låga som möjligt under de kommande åren. Om kommunfullmäktige beslutar i linje med motionen, bidrar förvaltningen gärna i uppdraget.

Stockholm Stadshus AB

Stockholm Stadshus AB:s yttrande daterat den 14 november 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Koncernledningens synpunkter

De kommersiella lokaler som stadens lokaluthyrande bolag förfogar över hyrs ut till marknadsmässiga villkor i enlighet med stadens riktlinjer, samt gällande lagkrav om affärsmässighet. Att införa ett nytt hyressystem riktat till enskilda aktörer, som utgår från andra parametrar än dagens, skulle innebära en påtaglig förflyttning från nuvarande ordning. Möjligheten att göra en sådan förflyttning begränsas av de juridiska och lagmässiga ramar som bolagen har att förhålla sig till.

Koncernledningen vill i sammanhanget lyfta att det finns andra sätt att möta intentionerna som framförs i motionen, exempelvis genom att belysa problematiken i ljuset av föreningsstödet

Stadens bostadsbolag bidrar redan idag till viss del att möta det som efterfrågas i motionen, bland annat genom ett samarbete med kulturförvaltningen, vilket syftar till att erbjuda t ex ateljéföreningar lämpliga lokaler för sin verksamhet. Lokaler upplåts även till de lokala hyresgäsföreningarnas verksamhet för att främja aktivitet och lokalt engagemang i bolagens bostadsområden. Koncernledningen vill i sammanhanget lyfta att det finns andra sätt att möta intentionerna som framförs i motionen, exempelvis genom att belysa problematiken i ljuset av föreningsstödet.

Underremisser

Familjebostäders remissvar har i huvudsak följande lydelse:

Bolagets lokaler hyrs ut till marknadsmässiga villkor i enlighet med stadens riktlinjer och lagkrav om affärsmässighet. Utarbetande av en strategi behöver föregås av en konsekvensanalys kring behov av förändringar i dessa regelverk. Det finns en risk för att föreningar upplever en orättvis hantering om hyresnivån utgår från annat än marknadsmässig hyra som är jämförbar och kan avgöras av oberoende part i tex medling. Bolaget förordar därför andra system som underlättande för föreningars möjligheter att bedriva sin verksamhet, tex föreningsstöd.

Stockholmsheims remissvar har i huvudsak följande lydelse:

Kommunala bolag är ålagda att verka enligt affärsmässiga principer. Detta är ett grundläggande lagkrav, vilket innebär att lokaler måste hyras ut på marknadsmässiga villkor, om inte annat särskilt beslutas av stadens politiska nivå och finansieras genom exempelvis särskilda bidragsmodeller. Bolaget ser positivt på att Stockholms stad utreder en samlad strategi för föreningslokaler och förutsättningar för rimliga hyror. En sådan strategi behöver dock utformas med hänsyn till de juridiska och affärsmässiga ramar som gäller för kommunala bolag. Det är också viktigt att tydliggöra vem som bär det ekonomiska ansvaret för eventuella hyresrabatter eller subventioner, om marknadshyra inte är möjlig att tillämpa.

Svenska Bostäders remissvar har i huvudsak följande lydelse:

Svenska Bostäder verkar på affärsmässiga grunder och hyr ut lokaler på marknadsmässiga villkor. Bolaget ser därför vissa svårigheter i att generellt sänka hyror för föreningslokaler. En generell subventionering skulle riskera att skapa ojämlika villkor mellan olika hyresgäster, påverka bolagets ekonomi negativt, och strida mot Lagen om allmännyttiga kommunala bostadsaktiebolag. I det fall staden utvecklar en samlad strategi för förenings- och samlingslokaler, bör hänsyn tas till både behovet av rimliga hyror och de ekonomiska förutsättningarna för stadens bolag.

Reservationer m.m.

Fastighetsnämnden

Reservation av Hansi Karppinen (L)

Hansi Karppinen (L) föreslår att nämnden beslutar att bifalla motionen samt att därutöver anföra följande:

Fastighetskontorets remissvar tydliggör de problem som Liberalerna redan i motionen pekat på. Den nya hyresmodellen som införs 2026 må skapa transparens och förutsägbarhet, men den adresserar inte den grundläggande utmaningen för föreningslivet nämligen att de faktiska drift- och underhållskostnaderna i många av stadens lokaler är så höga att hyrorna riskerar att bli oöverkomliga. Kontoret konstaterar dessutom att en stor del av byggnadsbeståndet består av fastigheter med höga kulturhistoriska värden och betydande underhållsbehov. Detta innebär i praktiken att lokaler som i dag är avgörande för civilsamhället i allt högre grad belastas av kostnadsökningar som föreningar inte har möjlighet att möta. När kontoret samtidigt framhåller att de inte kan subventionera hyror för enskilda verksamheter blir det tydligt att nuvarande system inte förmår värna ett livskraftigt föreningsliv. För Liberalerna är detta en oacceptabel utveckling och just därför behövs en samlad och politiskt förankrad strategi. Utan en sådan riskerar vi en fortsatt utveckling där lokaler för föreningsliv och medborgarverksamhet steg för steg försvinner eller stängs ute från ekonomiskt svagare grupper, något som står i direkt motsats till vår ambition om ett starkt, demokratiskt och inkluderande civilsamhälle.

Genom att bifalla motionen ges staden möjlighet att aktivt ta ställning för föreningslivets långsiktiga förutsättningar. Liberalerna vill se att en strategi rymmer flera verktyg som i dag saknas eller används osystematiskt, till exempel att peka ut vissa lokaler som kan fungera särskilt bra som samlings- och föreningslokaler/lokaler och som även kan tillåtas ha en lite enklare standard. Detta skulle minska kostnadstrycket utan att påverka verksamheternas ändamålsenlighet. Strategin bör också ta höjd för att staden centralt, och inte fastighetskontoret enskilt, behöver bära kostnader för riktade satsningar eller kompensationer. Det är enligt Liberalerna orimligt att ett kontor som förvaltar många kulturhistoriska byggnader och stora underhållsbehov ensamt ska hantera konsekvenserna av sociala och demokratiska mål som kräver politiska prioriteringar. En central finansieringsmodell eller en riktad budgetram för att hålla nere hyror för förenings- och samlingslokaler är därför en rimlig och nödvändig åtgärd.

Fastighetskontoret beskriver korrekt att de höga kostnaderna i många fastigheter leder till utmaningar, men just därför är en strategi så viktig. I dag saknas helhetsgreppet som säkerställer att hanteringen av externa hyresgäster, varierande lokalstandard och olika förvaltningskostnader inte leder till ojämlika förutsättningar. Liberalerna vill att en strategisk styrning skapar ordning, tydlighet och långsiktighet och samtidigt

förtydligar ansvarsfördelningen mellan nämnderna så att staden samlad kan värna civilsamhället som en demokratisk infrastruktur. Ett bifall till motionen betyder därför inte att fastighetskontorets modell ifrågasätts, utan att den kompletteras med det politiska perspektiv som nu saknas. Staden behöver en strategi för att säkerställa att hyrorna hålls på en nivå som gör att föreningar, kulturverksamheter och medborgarhus kan fortsätta vara öppna, aktiva och tillgängliga för alla stockholmare.

För Liberalerna är detta en nödvändig investering i demokratin, i gemenskapen och i det förebyggande arbetet mot utanförskap och segregation.

Kulturnämnden

Reservation av Niclas Peyron (L)

Niclas Peyron (L) föreslår att bifalla motionen och anför därutöver följande:

Föreningslivet är en grundpelare i Stockholms demokrati och sammanhållning, men stigande hyror och ökade kostnader hotar många lokala verksamheter. I sitt remissvar instämmer kulturförvaltningen i behovet av att se över villkoren, ett erkännande av problematiken vi beskriver i vår motion. Nu krävs att orden följs av handling.

Liberalerna välkomnar att majoriteten delar vår uppfattning om vikten av rimliga hyror för samlings- och föreningslokaler. Men vi vill gå längre: staden behöver en samlad strategi som säkerställer långsiktigt hållbara och rättvisa hyresnivåer. Vi föreslår att berörda nämnder och fastighetsbolag gemensamt tar fram en konkret plan för hur civilsamhällets mötesplatser kan värnas ekonomiskt och fortsätta vara tillgängliga för stockholmare i hela staden.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd

Reservation av Peter Backlund (L)

Peter Backlund (L) yrkar bifall till motionen i sin helhet.

Särskilt uttalande av Simon Wiklund Lyons (SD)

Sverigedemokraterna ställer sig bakom initiativet att ta fram en stadsgemensam strategi för hyror. Föreningslivet behöver långsiktiga och förutsägbara villkor. Samtidigt menar vi att hanteringen måste vara försiktig och skäligen för att undvika dolda subventioner och otydlig kostnadsbild.

Vi anser dock att detta bör ske på följande sätt:

- Marknadshyra som grund. Vid behov ges öppna och tidsbegränsade verksamhetsstöd som beslutas och redovisas tydligt.

- Full öppenhet: inventera samtliga avtal och redovisa årligen hyra, uppskattad marknadshyra, beräknad subvention (kr/mån och kr/kvm), nyttjandegrad och vem som disponerar lokalerna.
- Tydliga stödregler och en övre gräns för hur stor subventionen får vara, så att kostnader inte drar iväg över tid.
- Tidsbegränsning och uppföljning före förlängning (mål, resultat, antal deltagare)
- Likabehandling: aktörer som betalar marknadshyra ska inte missgynnas jämfört med dem som får stöd.
- Övergångsordning: under strategiarbetet tecknas inte nya långvariga rabatter utan nämndbeslut.
- Medborgarhus: där staden vill sänka trösklarna ska det ske genom riktade, öppna stöd – inte permanenta hyresrabatter.

Sammanfattning: Vi stödjer arbetet med en strategi, men betonar transparens, återhållsamhet och skälighet. Marknadshyra i botten och tydliga, öppna stöd skapar rättvisa villkor, bättre uppföljning och långsiktigt ansvarstagande.

Södermalms stadsdelsnämnd

Reservation av Anne-Lie Elfvén (L)

Anne-Lie Elfvén (L) yrkar bifall till motionen i sin helhet.